

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Président de la Chambre des Représentants, le 6 mai 1991, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur une proposition de loi "réorganisant l'arrondissement électoral de Bruxelles en cantons unilingues flamands dans l'arrondissement administratif de Hal-Vilvorde et en cantons bilingues dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale" (doc. 1225/1-89/90), a donné le 13 mai 1991 l'avis suivant :

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 6 mei 1991 door de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een wetsvoorstel "tot herindeling van het kiesarrondissement Brussel in eentalige Vlaamse kantons in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde en tweetalige kantons in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad" (doc. 1225/1-89/90), heeft op 13 mei 1991 het volgend advies gegeven :

En raison du bref délai qui lui est imparti, le Conseil d'Etat, section de législation, limite son avis à la seule question de compétence du législateur pour modifier les textes qui ont été arrêtés par le Roi en la matière.

EXAMEN DES ARTICLES.

Article 1er.

L'article 1er tend à modifier l'article 1er de l'arrêté royal du 15 mars 1984, contenant le tableau déterminant la composition des cantons.

Cette disposition se fonde sur l'article 88 du Code électoral, qui donne une habilitation au Roi, mais en termes restrictifs.

Il convient de rappeler que le rapport au Roi précédant l'arrêté royal du 10 mars 1977 précise :

"Le présent arrêté adapte les cantons et districts électoraux à la nouvelle situation des fusions des communes conformément à l'article 88 du Code électoral, en se limitant strictement à tirer les conséquences de cette nouvelle situation".

Le rapport au Roi précédant l'arrêté royal 15 mars 1984 contient des considérations du même ordre.

Une comparaison du nouveau tableau avec celui figurant dans l'arrêté royal du 15 mars 1984 (situation actuelle) montre que la présente modification est plus large et qu'elle ne se réduit pas aux changements "qui résulteraient des lois modifiant les limites séparatives des communes ou transférant à une autre commune du canton électoral le siège de la justice de paix" (article 88, alinéa 2, du Code électoral).

Ainsi, notamment, la commune de Dilbeek est transférée du canton électoral d'Anderlecht à celui d'Asse, les communes de Linkebeek et de Rhode-Saint-Genèse sont

.../...

transférées du canton électoral d'Uccle à celui de Hal et un nouveau canton électoral est créé comprenant les communes de Zaventem, Kraainem, Hoeilaart, Overijse, Wezembeek-Oppem et Steenokkerzeel.

Il en résulte que les modifications prévues à l'article 1er de la proposition ne pourraient être apportées par le Roi.

Article 2.

L'article 2 tend à modifier l'article 2 de l'arrêté royal du 15 mars 1984 contenant le tableau groupant les cantons électoraux, désignant les chefs-lieux de districts et attribuant le nombre de conseillers à chaque district (tableau annexé à la loi provinciale par la loi du 11 avril 1936 apportant des modifications à la répartition des conseillers provinciaux (1), modifié par l'arrêté royal du 11 juillet 1973, remplacé par l'arrêté royal du 10 mars 1977, lui-même remplacé par l'arrêté royal du 15 mars 1984). Il s'agit, en l'espèce, d'adapter le tableau nE 2 aux modifications intervenues dans le tableau nE 1.

Ainsi le canton électoral d'Asse est rattaché au district électoral de Hal et le nouveau canton de Zaventem est rattaché au district de Vilvorde comprenant en outre les communes de Vilvorde et de Meise.

Il convient de souligner que l'article 2, alinéa 3, de la loi provinciale, modifié par la loi du 11 avril 1936,

(1) Moniteur belge du 16 avril 1936; Pasin., p. 343.

permet au Roi d'adapter la répartition des conseillers entre les districts électoraux, à l'évolution de la population, telle qu'elle apparaît dans le recensement général de la population.

Le texte ne permet pas au Roi de modifier le groupement des cantons électoraux et la désignation des chefs-lieux de districts.

Les modifications prévues par l'article 2 de la proposition ne pourraient donc davantage être apportées par le Roi.

*

Dès lors, le législateur pourrait adopter les mesures envisagées sous les articles 1er et 2 de la proposition de loi, sans qu'une telle intervention législative puisse s'interpréter comme comportant l'abrogation implicite des habilitations données au Roi par les dispositions précitées du Code électoral et de la loi provinciale.

*

Article 3.

L'article est superflu puisqu'il fait double emploi avec l'article 2 de la loi provinciale, auquel, du reste, il renvoie expressément

Wegens de korte termijn die hem is toegemeten, beperkt de Raad van State, afdeling wetgeving, zijn advies tot de kwestie van de bevoegdheid van de wetgever om teksten die ter zake door de Koning zijn vastgesteld, te wijzigen.

ONDERZOEK VAN DE ARTIKELEN.

.../...

Artikel 1.

Artikel 1 beoogt de wijziging van artikel 1 van het koninklijk besluit van 15 maart 1984 dat de tabel tot samenstelling van de kantons bevat.

Die bepaling vindt steun in artikel 88 van het Kieswetboek, dat aan de Koning machtiging verleent, zij het in beperkende bewoordingen.

Er behoort in herinnering te worden gebracht dat in het verslag aan de Koning dat aan het koninklijk besluit van 10 maart 1977 voorafgaat te lezen staat :

"Op grond van artikel 88 van het Kieswetboek behelst het onderhavig besluit de aanpassing van de kieskantons en -districten aan de nieuwe toestand van de samengevoegde gemeenten, en beperkt zich tot de strikt noodzakelijke gevolgen van de nieuwe toestand".

Het verslag aan de Koning, dat aan het koninklijk besluit van 15 maart 1984 voorafgaat, bevat soortgelijke overwegingen.

Een vergelijking van de nieuwe tabel met die welke in het koninklijk besluit van 15 maart 1984 (huidige toestand) voorkomt wijst uit de onderhavige wijziging omvangrijker is en niet beperkt blijft tot de wijzigingen "die voortvloeien uit wetten tot wijziging van gemeentegrenzen of tot overplaatsing van de zetel van het vrederecht naar een andere

.../...

gemeente van het kieskanton" (artikel 88, tweede lid, van het Kieswetboek).

Zo wordt onder meer de gemeente Dilbeek overgeheveld van het kieskanton Anderlecht naar dan van Asse, worden de gemeenten Linkebeek en Sint-Genesius-Rode overgeheveld van het kieskanton Ukkel naar dat van Halle en wordt een nieuw kieskanton in het leven geroepen bestaande uit de gemeenten Zaventem, Kraainem, Hoeilaart, Overijse, Wezembeek-Oppem en Steenokkerzeel.

Hieruit volgt dat de wijzigingen waarin artikel 1 van het voorstel voorziet niet door de Koning zouden kunnen worden aangebracht.

Artikel 2.

Artikel 2 beoogt de wijziging van artikel 2 van het koninklijk besluit van 15 maart 1984 dat de tabel tot groepering van de kieskantons, aanwijzing van de districtshoofdplaatsen en toewijzing van het aantal raadsleden aan ieder district bevat (tabel gevoegd bij de provinciewet door de wet van 11 april 1936 tot wijziging van de indeling der provincieraadsleden (2), gewijzigd bij het koninklijk besluit van 11 juli 1973, vervangen door het koninklijk besluit van 10 maart 1977, op zijn beurt vervangen door het koninklijk besluit van 15 maart 1984). In dit geval gaat het erom tabel nr. 2 aan te passen aan de wijzigingen die tabel nr. 1 heeft ondergaan.

(2) Belgisch Staatsblad van 16 april 1936; Pasin., blz. 343.

Aldus wordt het kieskanton Asse ondergebracht in het kiesdistrict Halle en wordt het nieuwe kanton Zaventem ondergebracht in het district Vilvoorde waarvan voorts de gemeenten Vilvoorde en Meise deel uitmaken.

Er dient op gewezen te worden dat artikel 2, derde lid, van de provinciewet, gewijzigd bij de wet van 11 april 1936, de Koning de mogelijkheid geeft de verdeling van de provincieraadsleden over de kiesdistricten aan te passen aan de loop van de bevolking, zoals die blijkt uit de algemene volkstelling. De tekst geeft de Koning niet de mogelijkheid wijzigingen aan te brengen in de groepering van de kieskantons en in de aanwijzing van de districtshoofdplaatsen.

De wijzigingen waarin artikel 2 van het voorstel voorziet zouden dus evenmin door de Koning kunnen worden ingevoerd.

*

De wetgever zou derhalve de maatregelen kunnen nemen die in de artikelen 1 en 2 van het wetsvoorstel in uitzicht worden gesteld, zonder dat een dergelijke wetgevende ingreep zo kan worden uitgelegd dat hij de impliciete opheffing inhoudt van de machtigingen die aan de Koning zijn verleend door de eerdergenoemde bepalingen van het Kieswetboek en van de provinciewet.

*

.../...

Artikel 3.

Het artikel is overbodig omdat het een overlapping vormt met artikel 2 van de provinciewet, waarnaar het overigens uitdrukkelijk verwijst.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs : J.-J. STRYCKMANS,
de Heren :

président de chambre,
kamervoorzitter,

Y. BOUCQUEY,
Y. KREINS,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

J. DE GAVRE,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

P. GOTHOT,

Madame : R. DEROY,
Mevrouw :

greffier
griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. I. KOVALOVSKY, référendaire adjoint.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J.-J. STRYCKMANS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. I. KOVALOVSKY, adjunct-referendaris.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

R. DEROY.

J.-J. STRYCKMANS.